

УДК 347.77.028:631.526.32.(477)

**ПРО ВІДПОВІДНІСТЬ НАЦІОНАЛЬНОГО
ЗАКОНОДАВСТВА З ОХОРОНИ ПРАВ НА СОРТИ РОСЛИН
МІЖНАРОДНІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ ОХОРОНИ НОВИХ СОРТІВ
РОСЛИН**

*Л.Й. Глухівський, доктор технічних наук
Український інститут експертизи сортів рослин*

Верховна Рада України 17 січня 2002 р. Законом України "Про внесення змін до Закону України "Про охорону прав на сорти рослин" прийняла нову редакцію Закону України "Про охорону прав на сорти рослин" (Закон) (попередня редакція була прийнята у 1993 р.) [1].

Україна є членом Міжнародної конвенції з охорони нових сортів рослин, і її членство передбачає зобов'язання щодо гармонізації національного законодавства у сфері охорони прав на сорти рослин стосовно міжнародних угод, зокрема Міжнародної конвенції з охорони нових сортів рослин [2].

Мета. Установлення ступеня гармонізації нової редакції Закону України "Про охорону прав на сорти рослин" щодо Міжнародної конвенції з охорони нових сортів рослин.

Першою статтею Конвенції [2] є визначення термінів. Серед термінів у новій редакції Закону України "Про охорону прав на сорти рослин" [1] є лише три, які корелюються з визначеннями статті першої Конвенції.

Так, за визначенням Закону "автор сорту (селекціонер) - людина, яка безпосередньо створила (виявила і/або вивела і/або поліпшила) сорт" відповідає за Конвенцією визначенню "селекціонер". Це особа, яка вивела або виявила сорт; особа, яка є роботодавцем для вищевказаної особи або яка доручила їй роботу, у тих випадках, коли це передбачається законодавством відповідної Договірної сторони; правонаступник першої чи другої з вищеназваних осіб, залежно від конкретного випадку".

За Законом [1] визначення селекціонер, який тут однозначно розуміється як автор сорту, визнається людина (фізична особа), яка вивела або виявила сорт (у цій частині співпадає з визначенням Конвенції), або ж тільки поліпшила відомий раніше сорт (звичайно ж, за умови, що поліпшений сорт набув ознак, які дають змогу трактувати його як новий сорт). Роботодавця особи, яка вивела або виявила сорт, Закон селекціонером не визнає, тому що селекціонеру належить невід'ємне особисте немайнове право авторства, якого не може мати роботодавець. Останньому може належати тільки майнове право на сорт.

"Держава-учасник за Законом - держава, що приєдналась до Міжнародної конвенції з охорони нових сортів рослин, прийнятої 2 грудня 1961 р. і переглянутої 10 листопада 1972 р., 23 жовтня 1978 р. і 19 березня 1991 р." відповідають визначенню Конвенції:

- "Договірна сторона" - держава чи міжурядова організація, що є учасником цієї Конвенції;

- "Член Союзу" - держава-учасник Акта 1961/1972рр. чи Акта 1978 р., чи Договірна сторона".

Визначення Конвенції "ця Конвенція" означає Акт 1991 р. Міжнародної конвенції з охорони нових сортів рослин" розбіжності із Законом немає.

Відповідно до Закону "сорт рослин - окрема група рослин (клон, лінія, гібрид першого покоління, популяція) в рамках нижчого з

відомих ботанічних таксонів, яка незалежно від того задовольняє вона повністю або ні умови надання правової охорони може:

- бути визначена ступенем прояву ознак, що є результатом діяльності даного генотипу або комбінації генотипів;

- бути відрізнена від будь-якої іншої групи рослин ступенем прояву принаймні однієї з цих ознак;

- розглядатися як єдине ціле з точки зору її придатності для відтворення в незмінному вигляді цілих рослин сорту" майже ідентично відповідає визначенню "сорт" за Конвенцією. Це - група рослин у рамках нижчого з відомих ботанічних таксонів, яка незалежно від того чи задовольняє повністю умови для надання права селекціонера може:

- бути визначена ступенем прояву ознак, що є результатом реалізації даного генотипу або комбінації генотипів;

- бути відрізнена від будь-якої іншої групи рослин ступенем прояву принаймні однієї з цих ознак;

- може розглядатися як єдине ціле з точки зору її придатності для відтворення в незмінному вигляді цілих рослин сорту".

Найявне у національному законодавстві [1] є виконання статті 2 Конвенції, яка регламентує, що *"Кожна договірна сторона надає права селекціонерам і охороняє їх"*.

Стаття 3 Конвенції визначає зобов'язання країн-учасників щодо обсягу охорони відносно різних родів і видів сортів. Згідно з цією статтею кожна Договірна сторона, зв'язана положеннями Акта 1961/1972 рр. чи Акта 1978 р., зобов'язується виконувати положення Конвенції, до всіх тих родів і видів рослин, до яких на вказану дату вона застосовує положення Актів 1961, 1972 і 1978 рр., а щодо всіх без виключення родів і видів рослин - щонайпізніше після п'яти років від вказаної дати. Що стосується нових членів Союзу, які до приєднання до нього не були зв'язані положеннями Акта 1961/1972 рр. чи Акта 1978 р., то вони зобов'язуються виконувати положення Конвенції від дати приєднання відносно 15 родів або видів рослин і найпізніше по завершенню 10 років від вказаної дати - стосовно всіх родів і видів рослин.

Українське національне законодавство повністю відповідає цим положенням, адже у статті 3 Закону сказано: *"Цей Закон застосовується щодо сортів усіх родів і видів рослин"*.

Стаття 4 Конвенції визначає зобов'язання держав-учасників з приводу режимів, які встановлюються національними законодавствами відносно до громадян інших держав-учасників. Зокрема, ця стаття визначає, що громадяни будь-якої Договірної сторони чи будь-які фізичні особи, які на її території мають постійне місце проживання, чи юридичні особи, які мають на її території постійне місцезнаходження,

користуються на території будь-якої іншої Договірної сторони таким самим правовим режимом, який надає національне законодавство для своїх громадян чи юридичних осіб. Цій статті повністю відповідає 5 стаття Закону: *Іноземні особи та особи без громадянства, відповідно до міжнародних договорів чи на основі принципу взаємності, мають однакові з особами України права, передбачені цим Законом* ".

Статті 5-9 Конвенції визначають умови надання прав на сорти рослин. Цьому у Законі присвячена стаття 11 - "Критерії охороноздатності сорту". Нею встановлюються чотири критерії: новизна, вирізняльність, однорідність і стабільність. Такі ж критерії встановлені статтею 5 Конвенції. Окреслення цих критеріїв у статтях 6-9 Конвенції і статті 11 Закону є практично ідентичними.

Порядок подання заявок до компетентних органів Договірних сторін регламентує стаття 10 Конвенції. У ній, зокрема, встановлено, що заявник може вільно вибирати Договірну сторону, до компетентного органу якої він хотів би подати першу заявку на сорт, і що він може подавати заявки до компетентних органів інших Договірних сторін, ще не отримавши прав від тієї сторони, куди подана перша заявка. Жодна Договірна сторона не може відмовляти у наданні прав на основі того, що до іншої Договірної сторони заявка не подавалася чи строк дії права на території іншої Договірної сторони закінчився. Положення статті 10 Конвенції повністю враховані у Законі, стаття 15 якого (частина друга) гласить: *"Набування прав на сорт в іноземних державах здійснюється незалежно від набування таких прав в Україні"*. Тобто, такий порядок встановлюється щодо всіх іноземних держав, зокрема, і до держав-учасників.

Стаття 11 Конвенції вимагає визнання конвенційного пріоритету у разі подання заявки до компетентного органу однієї з Договірних сторін. Це право у повній відповідності до статті 11 визнається й у національному законодавстві статтею 22.

Стаття 12 Конвенції визначає загальні вимоги до проведення експертизи заявки, Порядок проведення експертизи, визначений статтями 25-31 Закону, не порушує її вимог. Визначена Законом експертиза заявки дає підстави вважати систему патентування сортів рослин в Україні як перевірочну відкладену зі спрощенням процедури кваліфікаційної експертизи для деяких родів і видів рослин. Експертиза заявки на сорт рослин в Україні складається з двох частин: експертизи за формальними ознаками і кваліфікаційної експертизи. Формальна експертиза проводиться з метою визначення відповідності формальних ознак заявки вимогам, встановленим Законом, і розробленим Правилам складання та подання заявки на сорт. Кваліфікаційна експертиза здійснюється з метою обґрунтування експертного висновку для прийняття рішення

про державну реєстрацію сорту і видачу патенту. Кваліфікаційна експертиза проводиться за клопотанням заявника, який може подати його не пізніше трьох років від дати подання заявки. У ході кваліфікаційної експертизи перевіряється запропонована назва сорту, розглядаються можливі заперечення третіх осіб проти надання прав на сорт, проводиться державне випробування сорту з метою визначення його новизни і відповідності критеріям вирізняльності, однорідності, стабільності та придатності для поширення в Україні.

Стаття 13 Конвенції вимагає від кожної Договірної сторони запровадження національними законодавствами тимчасової правової охорони сортів рослин на термін від подання заявки до одержання правової охорони. Це право встановлюється статтею 32 Закону. Зокрема у цій статті Закону сказано:

"1. Внесені до Реєстру заявок відомості про сорт, заявлений з метою набуття майнового права власника сорту, надають заявнику право на тимчасову правову охорону в межах наданого із заявкою опису сорту від дати подання заявки.

2. Тимчасова правова охорона полягає в тому, що заявник має право на одержання компенсації за завдані йому після публікації відомостей про заявку збитки від особи, яка дійсно знала чи одержала письмове повідомлення українською мовою із зазначенням номера заявки про те, що відомості про неї внесені до Реєстру заявок. Зазначена компенсація може бути одержана заявником тільки після одержання ним патенту:

3. Дія тимчасової правової охорони не поширюється на сорти тих родів і видів рослин, що не підлягають державному випробуванню в Україні.

4. Чинність тимчасової правової охорони припиняється з наступного дня після дати державної реєстрації права власника сорту або з дати внесення до Реєстру заявок відомостей про відкликання заявки чи прийняття рішення про відмову в державній реєстрації права власника сорту".

Текст статті 13 Конвенції є таким:

"Упродовж періоду від моменту подання чи публікації заявки на надання селекціонерів права і до надання такого права кожна Договірна сторона приймає заходи з метою захисту інтересів селекціонера. За цими заходами власник права, селекціонер, має право принаймні на отримання розумної компенсації від будь-якої особи за завдані йому протягом указанного проміжку часу збитки, внаслідок здійснення без його дозволу будь-яких дій, що вказані у статті 14 ("Об'єм права селекціонера") так, як би право селекціонера на сорт було надано. Договірна сторона може установити, що вказані заходи застосовуються тільки з приводу осіб, яких селекціонер

повідомив про подання заявки ".

У цілому обидва тексти є достатньо близькими, але є між ними й деякі відмінності. Перша відмінність у встановленні дати початку дії тимчасової охорони. Конвенцією початок визначається дещо неоднозначно: *"...від моменту подання чи публікації заявки..".* День подання заявки і день її публікації це, як правило, не один і той самий день. У тексті Закону дата початку дії тимчасової охорони визначена ще неоднозначніше: частина перша статті 32 дає підстави початком вважати дату подання заявки чи дату внесення відомостей про заявку до Реєстру заявок, а частина друга цієї ж статті початком називає дату публікації відомостей про заявку.

Друга відмінність: у тексті Конвенції перед словом "компенсація" присутній прикметник "розумна". Такого прикметника у тексті Закону перед словом "компенсація" немає.

Третя відмінність: у тексті Конвенції сказано: *"...отримання розумної компенсації... так, як би право селекціонеру на сорт було надано".* За текстом Закону право на одержання компенсації може бути реалізоване тільки у випадку надання права і лише після одержання патенту на сорт.

Четверта відмінність. У тексті Конвенції сказано: Договірна сторона може установити, що вказані заходи застосовуються тільки відносно осіб, яких селекціонер повідомив про подання заявки. За текстом Закону ці заходи застосовуються з приводу особи, *"...яка дійсно знала чи одержала письмове повідомлення українською мовою із зазначенням номера заявки про те, що відомості про заявку внесено до Реєстру заявок".* Отже, не тільки до особи, яка була повідомлена, але й особи, яка дійсно знала.

П'ята відмінність. Текст Конвенції не обмежує поширення тимчасової охорони на певні роди і види сортів. Законом же встановлено, що дія тимчасової правової охорони не поширюється на сорти тих родів і видів рослин, що не підлягають державному випробуванню в Україні.

Стаття 14 Конвенції встановлює об'єм прав на сорт. Зокрема, частина перша цієї статті регламентує дії щодо насінного матеріалу сорту, які потребують дозволу власника прав, є:

- (I) виробництво чи відтворення (розмноження);
- (II) доведення до кондицій з метою розмноження;
- (III) пропонування до продажу;
- (IV) продаж або введення у інший комерційний обіг;
- (V) вивіз;
- (VI) увіз;
- (VII) зберігання для цілей, перерахованих у підпунктах від (I) до (VI).

Частиною другою статті 39 Закону встановлюються ті ж самі права в ідентичному формулюванні. Відмінність полягає лише у тому, що частиною першою статті 14 Конвенції ці права встановлюються стосовно насінного матеріалу сорту, а у Законі - без прикметника "насінного", а просто - до будь-якого матеріалу сорту.

У той же час Конвенція частиною другою статті 14 поширює права власника сорту і на рослинний матеріал сорту (цілі рослини чи їхні частини), але тільки за умови, що у власника прав на сорт не було достатньої можливості скористатися своїм правом стосовно насінного матеріалу. Частиною третьою статті 14 Конвенція поширює також ці права і на продукти, виготовлені безпосередньо з рослинного матеріалу сорту, але тільки за умови, що у власника прав на сорт не було достатньої можливості скористатися своїм правом щодо рослинного матеріалу сорту.

Отже, стаття 39 Закону надає власникові щодо матеріалу сорту дещо більший об'єм прав, ніж це передбачає Конвенція. У той же час у Законі не передбачені права на продукти, що виготовляються безпосередньо із рослинного матеріалу сорту. Щоправда, у Конвенції сказано, що Договірна сторона передбачати такі права щодо продуктів тільки може, а не мусить.

Статтею 15 Конвенції передбачені деякі винятки із права селекціонера (тут - власника сорту). Сказано, що права власника сорту не поширюються на дії із сортом, що здійснюються в особистих некомерційних цілях, в експериментальних цілях і в цілях створення нових сортів (в останньому випадку - крім дій із сортами, що є похідними в основному від сортів чи нечітко відрізняються від сортів, які охороняються, чи з сортами, виробництво яких потребує багаторазового використання сорту, що охороняється). Такі ж винятки встановлені і частиною першою статті - у пункті "в" частини першої замість тексту "передбачених положеннями статті 39 цього Закону" повинно бути "передбачених положеннями частини третьої статті 39 цього Закону".

Передбачені частинами другою і третьою статті 47 Закону обмеження прав власників сортів, які дають можливість будь-яким особам розмножувати у своєму господарстві для власних потреб зібраний матеріал, одержаний нею у своєму господарстві вирощуванням сорту, що охороняється, за умови належності сорту до одного з перерахованих у цій частині статті ботанічних родів і видів рослин, в основному узгоджуються з положеннями частини другої статті 15 Конвенції, у якій сказано, що Договірна сторона може у розумних межах обмежувати право власника відповідно будь-якого сорту, щоб дозволити фермерам використовувати з метою розмноження на своїх власних земельних ділянках рослинного

матеріалу, отриманого у результаті посадки на своїх власних землях сорту, що охороняється.

Стаття 16 Конвенції формулює принцип вичерпання прав власника сорту. Його права щодо будь-якого матеріалу сорту вичерпуються у разі його продажу чи будь-якого іншого введення в господарський обіг на території Договірної сторони власником сорту чи за його згодою. Вичерпання прав не поширюється на дії, пов'язані з наступним розмноженням сорту чи з вивозом рослинного матеріалу сорту в країну, у якій сорти даного роду чи виду не охороняються (за винятком вивозу з метою споживання). Принцип вичерпання прав власника сорту формулюється абсолютно ідентично до статті 16 Конвенції статтею 45 Закону.

Стаття 17 Конвенції регламентує допустимість обмеження з боку держави прав власника сорту. Тут вказується, що Договірна сторона може обмежити вільне здійснення прав власника на сорт тільки внаслідок причин, зумовлених суспільними інтересами. Якщо внаслідок такого обмеження третій особі надається дозвіл на дії, які вимагають дозволу власника сорту, Договірна сторона має застосувати заходи для виплати власникові сорту справедливої винагороди.

Таке можливе обмеження з боку держави встановлює стаття 43 Закону **"Примусова ліцензія на використання сорту"**:

1. *Примусова ліцензія на використання сорту дає право особі, яка її отримує, використовувати сорт без дозволу власника сорту. Видавати примусові ліцензії на використання сортів можуть Кабінет Міністрів України і суд.*

2. *Примусова ліцензія може бути тільки невиключною, з визначенням обсягу використання сорту строку дії дозволу, розміру та порядку виплати винагороди власникові сорту*

3. *Кабінет Міністрів України може видати на строк до чотирьох років примусову ліцензію визначеній ним особі з мотивів надзвичайної суспільної необхідності та за умови воєнного чи надзвичайного стану з виплатою відповідної компенсації власникові сорту. При цьому Кабінет Міністрів України може вимагати від власника сорту надати на прийнятних фінансових умовах у розпорядження ліцензіата матеріал для розмноження сорту в обсягах, достатніх для належного здійснення прав, наданих примусовою ліцензією.*

Видача Кабінетом Міністрів України примусової ліцензії може бути оскаржена до суду.

4. *Якщо після трьох років від дати державної реєстрації чи від дати, коли використання сорту було припинено, сорт в Україні не використовується або використовується у незначних обсягах і будь-яка особа звертається до власника сорту з пропозицією укладання*

ліцензійного договору, а власник сорту без поважних причин відмовляє, ця особа може звернутися до суду з позовною заявою про видачу їй примусової ліцензії на використання сорту.

Якщо власник сорту не доведе, що факт невикористання сорту чи відмова у видачі ним ліцензії зумовлені поважними причинами, а особа-позивач доведе, що вона у фінансовому і в усіх інших відношеннях у змозі компетентно та ефективно здійснювати права, надані ліцензією, примусову ліцензію може бути надано за рішенням суду на строк до чотирьох років.

5. Ліцензіат сплачує за видачу йому примусової ліцензії державне мито”.

Стаття 18 Конвенції вимагає, щоб право власника сорту не залежало від будь-яких заходів Договірної сторони з метою регулювання на її території виробництва, сертифікації і маркетингу матеріалів сортів, або ввозу чи вивозу такого матеріалу. У Законі відсутні норми, які б обмежували право власника сорту описаними у статті 18 Конвенції заходами держави.

Стаття 19 Конвенції ставить вимоги до мінімального строку охорони прав на сорти. Тут встановлюється, що такий строк має бути для дерев і винограду не меншим 25 років віддати надання права на сорт і не меншим від 20 років для всіх інших сортів рослин.

Строк дії прав на сорти встановлює стаття 41 Закону. У ній сказано, що строк чинності патенту і засвідчуваного ним права власності на сорт починаються з наступного дня після дати державної реєстрації права та закінчуються в останній день:

а) тридцять п'ятого календарного року, що відраховується від року, наступного за роком державної реєстрації сорту, для сортів деревних та чагарникових культур та винограду;

б) тридцятого календарного року, що відраховується від року, наступного за роком державної реєстрації сорту, для всіх інших сортів.

Після завершення строку чинності патенту та засвідчуваного ним права власності на сорт він стає суспільним надбанням, і його може вільно використовувати будь-яка особа.

Отже, встановлені Законом права на сорт у частині строку його охорони на території України є об'ємнішими від тих, які вимагає Конвенція.

Стаття 20 Конвенції ставить вимоги до назви сорту. У Законі ці вимоги формулюють статті 13, 28 і 49. Вимоги статті 20 Конвенції у названих статтях Закону враховані повністю.

Стаття 21 Конвенції констатує, що право власника сорту може бути визнане недійсним тільки у разі, якщо:

- право надано особі, яка не має на це права;

- умови новизни сорту і його вирізняльності не виконувалися на момент надання права;
- право надано на основі інформації і документів, поданих заявником, а умови однорідності і стабільності сорту фактично не були виконані на момент надання права.

Умови визнання права на сорт недійсним установлюються статтею 52 Закону.

"Стаття 52. Визнання права на сорт недійсним

1. Майнове право власника сорту може бути визнане недійсним повністю або частково у судовому порядку в разі, коли:

- а) сорт не був вирізненим на дату, коли заявка вважається поданою;*
- б) сорт не був новим на дату, коли заявка вважається поданою;*
- в) за умови набуття права власника сорту головним чином на підставі інформації та документів, наданих заявником, сорт не був однорідним чи стабільним на дату, на яку заявка вважається поданою;*
- г) право власника сорту надано особі, яка не має на це права, за умови, що воно не передається особі, яка має на це право.*

2. Разом з визнанням майнового права власника сорту недійсним визнаються недійсними в тому ж обсязі державна реєстрація цього права та патент, що його засвідчує".

Порівняння статей 21 Конвенції і 52 Закону вказує на їх ідентичність.

Стаття 22 Конвенції визначає підстави для анулювання прав власника сорту. Ці ж підстави визначаються статтею 50 Закону. Вони є ідентичними статті 22 Конвенції.

Статті 23-42 Конвенції містять процедурні норми, які встановлюють порядок діяльності Союзу з охорони нових сортів рослин, установленого Актами 1961, 1972, 1978 і 1991 рр. і вони не відбиваються у національних законодавствах.

Висновки. Проведений аналіз відповідності норм Закону України "Про охорону прав на сорти рослин" нормам Міжнародної конвенції з охорони нових сортів рослин дає підстави вважати, що українське законодавство у сфері охорони прав на сорти рослин на сьогодні вже є достатньо гармонізованим з міжнародним. Особливо з таких питань:

- визначення таких термінів як селекціонер, особливо в частині виведення або виявлення сорту, держава, держава-учасник, "договірна сторона", сорт;
- відповідність положенням Конвенції щодо сортів усіх родів і видів рослин;
- надання однакових прав іноземним особам та особам без громадянства з громадянами України;

- надання права на сорти рослин за умов відповідності їх критеріям охороноспроможності сорту, а саме: новизні, вирізняльності, однорідності і стабільності;
- окреслення порядку подання заявок до компетентних органів Договірних сторін та визнання конвенційного пріоритету у разі подання заявки до компетентного органу однієї з Договірних сторін;
- проведення експертиз заявки на сорт рослин з метою визначення відповідності формальних ознак заявки встановленим вимогам та обґрунтування експертного висновку, прийняття рішення про державну реєстрацію сорту і видачу патенту із запровадженням тимчасової правової охорони сортів рослин на термін від подання заявки до одержання прав;
- вимоги до назви сорту;
- обмеження, вичерпання прав власників сортів та допустимість обмеження прав з боку держави;
- установлення строку дії прав на сорти;
- мотивування визнання майнового права власника сорту недійсним та підстави для анулювання прав власника сорту.

Використана література:

1. Закон України "Про внесення змін до Закону України "Про охорону прав на сорти рослин" // Голос України, 2002. - 12 берез, № 46 (2797).
2. Международная конвенция по охране новых сортов растений от 2 декабря 1961 г., пересмотренная в Женеве 10 ноября 1972 г., 23 октября 1978 г. и 19 марта 1991 г. // UPOV Publication. - Женева, 1997. - № 221 (R). - 26 с.

УДК 347.77.028:631.526.32.(477)

Глухівський Л. Й. Про відповідність національного законодавства з охорони прав на сорти рослин Міжнародній конвенції з охорони нових сортів рослин // Сортовивчення та охорона прав на сорти рослин. - 2005, - № 1. - С. 109-120

Проведено постатейний аналіз відповідності норм Закону України "Про охорону прав на сорти рослин" нормам Міжнародної конвенції з охорони нових сортів рослин.

Ключові слова. Закон, конвенція, право на сорт, майнове право, власник сорту, примусова ліцензія.

УДК 347.77.028:631.526.32.(477)

Глуховский Л. И. О соответствии национального законодательства по охране прав на сорта растений Международной конвенции по охране новых сортов растений // Сортовивчення та

охорона прав на сорти рослин. - 2005, - № 1. - С. 109-120.

Сделано анализ соответствия норм Закона Украины "Об охране прав на сорта растений" нормам Международной конвенции по охране новых сортов растений.

УДК 347-77-028:631.526.32.(477)

Glukhivsky L. About the conformity of the national legislation concerning the right protection for plant varieties to the International Convention for the Protection of New Varieties of Plants// Сортовивчення та охорона прав на сорти рослин. - 2005, - № 1. - С. 109-120.

The analysis of the correspondence of the Ukrainian law standards "On the protection of Plant varieties rights" with the standards of the International Convention for the Protection of New Varieties of Plants was conducted.